

Bokredaktör: Gun Berfelt Tel: 08-790 34 80

Psykiater ger introduktion till Tjechovs verk

Trygve Granroth. **Anton Tjechov – läkaren och författaren.** 141 sidor. Vasa: Författaren, 1998. ISBN 952-91-0106-6.

Recensent: Lars Erik Böttiger, professor, Saltsjö-Boo.

Den pensionerade psykiatern Trygve Granroth i Vasa har ägnat Anton Tjechov ett livslångt intresse och skriver i förordet till sin bok att det inte bara är i facklitteraturen man kan studera psykiatri. Han fortsätter: »I skönlitteraturen finns många geniala iakttagelser av människor, både sjuka och friska» och tillägger att »det av någon anledning förefaller som om de stora ryska författarna skulle se längre och djupare i själen, syssla med mer allvarliga ting än de västerländska.»

Artiklar med olika infallsvinklar

I en liten illustrerad volym har han samlat ett antal uppsatser som han skrivit om Tjechov under 90-talet och som tidigare varit publicerade i Vasabladet. Utan att jag kan räkna upp alla de 24 kapitelrubrikerna kan några få visa hur många och hur olika infallsvinklar han funnit till Anton Tjechov och hans författarskap, t ex »En krämares själ i en läkares kropp», »En studie i narcissism», »Tjechov och den ryska själen», »Tjechov och det ryska köket».

Nutida paralleller

Trygve Granroth är väl bevandrad i Tjechovs författarskap och liv. Han skriver en enkel och trevlig prosa, och han har haft en förmåga att placera in sin favorit också i moderna sammanhang och skeenden. Ett exempel är kapitlet »Tjechovs dystraste berättelse», där han skildrar den hunsade barnflickan i novellen »Att få sova», hon som till slut för att få ett ögonblicks ro mördar det henne anförtrodda barnet.

Granroth jämför detta skeende med den engelska au pair-flickan, som i USA för något år sedan dömdes till livstids fängelse för barnamord och slutar

sitt kapitel med frågan om i vilken utsträckning gärningsmannen är ansvarig för sina handlingar. »Läkarens och psykiaterns uppgift är inte att försvara, men att förklara...» – ett yttrande som i högsta grad gäller Tjechovs hela författarskap.

Utmärkt introduktion

Granroths bok är en utmärkt introduktion för den som på ett enkelt och överskådlig sätt vill få en inblick i och en förståelse för Anton Tjechov och hans verk. •

Livsfrågor i vården – en dold verklighet

Stefan Einhorn. **En dold Gud. Om religion, vetenskap och att söka Gud.** 206 sidor. Stockholm: Forum 1998. Pris ca 225 kr. ISBN 91-37-11352-6.

Recensenter: Gunilla Nilson, leg psykolog, samt Thomas Silfving, leg psykolog och leg psykoterapeut; båda Stockholm.

Kan man tro på en Gud vars existens inte kan bevisas? Kan religionerna ha rätt i sina envetna försäkringar att det gudomliga existerar? Dessa är några av de frågor som Stefan Einhorn, docent i experimentell cancerforskning och läkare, Karolinska institutet, diskuterar och undersöker i boken »En dold Gud».

Stefan Einhorn har analyserat hypotesen att alla religioner har rätt i sin gudsuppfattning, men de beskriver Gud på olika sätt. Han har undersökt de stora världsreligionerna med betoning på hur de beskriver det »obeskrivbara».

Existentiella frågor aktualiseras vid sjukdom

Einhorn menar att vi människor inte kan nå kunskap om Guds väsen med våra fem sinnen, men människans andliga behov tycks ständigt närvarande. När vi drabbas av svåra sjukdomar och kriser aktualiseras de existentiella frågorna om »livets mening», »finns ett liv efter döden» och »finns Gud?»

Författaren menar att om Gud finns är denne Gud dold och obeskrivbar, och dessutom alltings grund. Samtidigt har

hans forskning om cancercellers uppkomst och nya behandlingsmetoder i cancervården gjort honom mera lyhörd för det religiösa samtalet och livsfrågornas betydelse i vården. Hur skall man, frågar Einhorn, kunna möta patienters existentiella frågor och andliga behov om man, som läkare, inte på ett ödmjukt sätt har öppnat sig för att det kan finnas en »högre mening», dvs något som inte kan upplevas med våra sinnen eller påvisas med de vetenskapliga metoder vi är skolade i.

Frågor att beakta inom sjukvården

Ett motiv till att Stefan Einhorn skrivit boken är att underlätta samtalet kring dessa frågor, som han anser i större utsträckning bör beaktas inom sjukvården. •

Boknotiser

Moshe Feldenkrais. **Fallet Nora. Kroppsmedvetenhet som läkande terapi.** 82 sidor. Lund: bookLund förlag, 1998. ISBN 91-86420-51-8.

Ben Furman. **Det är aldrig för sent att få en lycklig barndom.** 127 sidor. Stockholm: Natur och Kultur, 1998. Pris ca 240 kr. ISBN 91-27-07165-0.

Håkan Hallander. **Min älskade är död.** 285 sidor. Veberöd: Bokförlaget Blå Ankan, 1998. Pris ca 298 kr. ISBN 91-87956-12-8.

Michael Ljungberg, Sven-Erik Strand, Michael A King. **Monte Carlo calculations in nuclear medicine. Applications in diagnostic imaging.** Medical science series. 309 sidor. Pris £60. Bristol-Philadelphia: Institute of Physics Publishing, 1998. ISBN 0-7503-0479-0.

Carola Lemne. **Handbok för kliniska provare.** 3:e upplagan. 120 sidor. Lund: Studentlitteratur, 1998. ISBN 91-44-00561-X.

Gunnel Saxon, Inga-Britt Bernström. **En bärande relation. Praktisk psykiatri inom kommunens verksamheter för stöd, service och sysselsättning.** 151 sidor. Stockholm: Natur och Kultur. Pris ca 307 kr. ISBN 91-27-06941-9.